

smyslu § 9 zák. o upom. řízení. Neměl tedy platební rozkaz v čase povolání exekuce náležitostí § 1 čís. 3 ex. ř. a § 7 ex. ř. a dovolací rekurs nepřípadně poukazuje k ustanovením §§ 523 a 524 c. ř. s., poněvadž pro vykonatelnost upomínacích platebních rozkazů jsou dány předpisy zvláštní v § 15 prvý odstavec zákona o upom. řízení a v § 1 čís. 3 ex. ř.

Čís. 9908.

Podle § 25 stavebního řádu pro Čechy ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 z. zák. pro Čechy neurčuje soud odškodné, nýbrž provádí soudní odhad a sdělí stranám jeho výsledek. Do tohoto odhadu mohou si strany stěžovatí pořadem soudních stolic, avšak i tu se rozhoduje zase jen o správnosti odhadního řízení. Změnu v odhadní ceně nemůže soud v tomto řízení ani ve vyšších stolicích prováděti. Vyvlastněnému jest vyhrazena žaloba o vyšší odškodné.

K odhadu stačí tu dva znalci, po případě i jediný znalec.

V odhadním řízení nelze uplatňovati, by se přihlíželo k převodnímu poplatku, a k dávce z přírůstku hodnoty a k poklesu valuty.

(Rozh. ze dne 10. května 1930, R I 333/30.)

K žádosti obce M. v Čechách provedl soud své stolice odhad vyvlastňovaného pozemku a stanovil podle § 365 obč. zák. a podle §§ 24 a 25 stavebního řádu ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 z. zák. pro Čechy odhadní cenu na 18.897 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu vlastníků potud, že zvýšil odhadní cenu pozemku na 20.466 Kč. Důvod y: Stížnosti nelze přiznati oprávnění, pokud uplatňuje, že vyvlastňovací řízení nemělo vůbec býti zahájeno, jelikož podle rozhodnutí zemského úřadu v Praze bylo obci M. nařízeno, by stěžovatelům za část pozemku postoupenou na ulici poskytla plné odškodnění. Jest předem míti na zřeteli, že se napadeným usnesením nezahajuje vyvlastňovací řízení, nýbrž stanoví se k žádosti obce M. odhadní cena části pozemku na základě vyvlastňovacího nálezu zemské správy politické v Praze, kterým byla ve smyslu § 365 obč. zák. a §§ 24 a 25 stavebního řádu ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 z. zák. pro Čechy tato část pozemku vyvlastněna a vysloveno, že za její plochu jest obec povinna dát plné odškodnění, jež bude určeno odhadem soudním, nedojde-li o jeho výši mezi stranami k dohodě. Tato dohoda se nestala, pročež soud k žádosti obce M. byl povolán, by určil výši odškodného. Nebylo proto vyhověno návrhu stěžovatelů, by napadené usnesení bylo zrušeno. Stížnost jest však částečně odůvodněná, pokud brojí proti nízkému ocenění pozemku. K návrhu stěžovatelů byl proveden nový odhad vyvlastněné části pozemku dvěma jinými znalci, při němž byl vzat zřetel k poloze pozemku v obci, k jeho důležitosti pro usedlost, hleděno také k znehodnocení zbývající části a ke kupním cenám podobných pozemků v jiných obcích, nepřihlíženo však k tomu, že ceny stavebních míst byly v M. obcí stlačeny. Na základě toho podali znalci posudek, podle něhož oce-

ňují 1 m² na 6 Kč, náklad na podchycení zdí budov na 15.000 Kč a znehodnocení pole na 270 Kč. Tyto částky pokládá proto soud rekursní za plné odškodnění, které obec M. podle nálezu zemské správy politické v Praze a ve smyslu § 365 obč. zák. jest povinna platiti stěžovatelům za vyvlastněnou plochu. Ke tvrzení stížnosti, že jde o stavební místo uprostřed obce, jest poukázati na vyjádření znalců, že uliční prostory nelze pokládati za stavební místa, že taková stavební místa nemohou vzniknouti bez uličních prostor a že i v tomto případě vzniknou cenná stavební místa po obou stranách vyvlastněného pruhu, posléze, že tento pruh podle schválených regulačních plánů nemůže býti zastaven, takže jako stavební místo nepřichází v úvahu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vlastníků pozemku.

D ů v o d y:

§ 25 stavebního řádu pro Čechy ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 z. z. stejně jako § 22 stavebního řádu pro Prahu ze dne 10. dubna 1886, čís. 40 z. z. stanoví, že zemský politický úřad rozhodne, zda a pokud vyvlastnění soukromého majetku má místo (vynese vyvlastňovací nález) a že co do výše odškodnění, když se strany nedohodnou, jest cenu vyvlastněné pozemkové plochy vyšetřiti soudním odhadem, k němuž jest zájemníky obeslati. § 26 téhož řádu stejně jako § 23 řádu pro Prahu pak stanoví, že, zaplatí-li se nebo soudně se složí toto soudním odhadem vyšetřené odškodné, nemůže tomu, by vyvlastňovatel uveden byl v držbu vyvlastněné plochy, brániti ani stížnost do odhadu podaná pořadem soudních stolic, ani vyhražený pořad práva civilního o vyšší odškodné, než jaké soudním odhadem vyšetřeno. Z toho plyne tento právní stav: Podle § 25 neurčuje soud odškodné, nýbrž provádí jen soudní odhad a sdělí stranám jeho výsledek, odhadní cenu. Jiné šetření, než odhad, nemůže se tedy v tomto řízení konati. Do tohoto odhadu mohou si strany podle § 26 ovšem stěžovati pořadem soudních stolic, avšak opět se tu rozhoduje jen o správnosti odhadního řízení, změnu na odhadní ceně nemůže soud v tomto řízení ani ve vyšších stolicích prováděti. To má svůj dobrý důvod, neboť, není-li vyvlastněná strana spokojena s vyšetřenou odhadní cenou, má vyhražen pořad práva civilního, pořad sporu, žalobu o vyšší odškodné, a tu teprve soud, procesní soud, provede, třeba-li, ještě jiná šetření, zejména na př. zač se v místě neb v kraji s pozemky stejné plochy a jakosti obchoduje, což vyšetří ze sbírky listin a pod. Vyvlastňující strana, jak podotknouti sluší, tuto žalobu tedy nemá, protože přísluší jen o vyšší odškodné než odhadní cena, nikoli též o nižší. V řízení podle § 25 tedy soud vyšetří jen odhadní cenu, výrok o odškodném však nevynáší. Ten vynáší a i v tomto případě také vynesla správně zemská politická správa, neboť ve svém vyvlastňovacím nálezu ze dne 26. listopadu 1928 (výměr okresního úřadu v Č. ze dne 10. prosince 1928) vyslovila doslovně, že »Za vyvlastněné plochy jest povinna obec dáti plné odškodnění, jež po na-

bytí moci práva tohoto vyvlastňovacího nálezu určena bude odhadem soudním, pakliže dříve o jeho výši nedojde mezi stranami k dohodě». Obdrževše vyvlastňovací nález, mohou se tedy strany o odškodné dohodnouti, ale, nedohodnou-li se, jakž se stalo zde dle protokolu obecního úřadu v M. ze dne 30. prosince 1929, může každá z nich žádati za soudní odhad, což zde učinila obec M. podáním na okresní soud v Č. ze dne 14. května 1929, načež okresní soud odhad usnesením ze dne 14. května 1929 nařídil a usnesením ze dne 23. července 1929 správně jen odhadní cenu stanovil (nikoliv odškodné), načež rekursní soud k rekursu nařídil slyšení dvou nových znalců, kteří odhadní cenu zvýšili a rekursní soud stanovil tuto jimi zvýšenou. A nyní jde o stížnost proti tomuto odhadu, tedy pořád jen o stížnost proti odhadu provedenému podle § 25, nikoli tedy ještě o žalobu a tudíž o stanovení odškodného, a tu stížnost jen uplatňuje, že nebyli přivzati tři znalci, nýbrž jen dva. Avšak § 25 nenařizuje tři znalce k provedení soudního odhadu a také se neodvolává na § 24 zákona ze dne 18. února 1878, čís. 30 ř. zák., jenž ovšem při vyvlastnění k účelům železničním žádá tři znalce, a není tedy tří znalců třeba, nýbrž tu platí předpisy § 272 nesp. říz., § 351 c. ř. s., § 143 ex. ř. a § 9 odh. řádu, podle nichž stačí dva znalci, po případě i jeden. Ostatně stěžovatelé v stížnosti na rekursní soud žádali sami »jiné znalce«, v čemž jim rekursní soud vyhověl. Pokud stěžovatelé uplatňují, že vyvlastněná půda má být odhadnuta jako stavební místo, odkazuje se na důvody napadeného rozhodnutí, které opětuje důvody znalců. Soud v tomto řízení nemůže odhadní cenu určovati sám, nýbrž převzít ji jen od znalců, a zkoumati tudíž jen, zda se znalci nedopustili logického poklesku, v kterémž případě by musili být znovu slyšeni, by vadu odstranili. Nějaký takový poklesek však stížnost sama neuvádí, nýbrž tvrdí jen, že kolem jsou samá stavení, ale doznává sama, že vyvlastněné plochy použito bude na silnici, správně na ulici, o níž znalci praví, že stavebník plochu pro ni určenou se stavebním místem nekupuje. Znehodnocení zbytku uznali znalci jen pro plochu asi 45 m² a jen za nepatrné, za něž přiznali 270 Kč. Stěžovatelé dále uplatňují, by se přihlíželo k převodnímu poplatku a k dávce z přírůstku hodnoty, jakož i k poklesu valuty; to sem vůbec nepatří, ježto jde právě jen o zákonnost odhadu, a nikoli o stanovení odškodného, to se může uplatňovati teprve až ve sporu o vyšší odškodné, bude-li zahájen, aniž tím jest řečeno, zda tyto momenty právem neb neprávem pokládány býti mohou za koeficienty odškodného.

Čís. 9909.

Jen v poměru mezi komitentem a komisionářem nebo jeho věřiteli pokládá se pohledávka z právního jednání komisionáře proti dlužníku za pohledávku komitentovu, byť i nebyla postoupena. Dlužník může s právním účinkem platiti až do postupu pohledávky jen komisionáři.

(Rozh. ze dne 10. května 1930, Rv I 1378/29).